CZĘŚĆ I. — № 89. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{16}{28}$ Listopada.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{15}{27}$ Listopada.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski w Wydziale Wojskowości, z dnia 11 Listopada, liczący się w Armii Pułkownik Hrabia *Adlerberg*, mianowany pełniącym obowiązki Symferopolskiego Wojennego i Tauryckiego Cywilnego Gubernatora, na miejsce liczącego się w jeździe Jenerał-porucznika *Pestela;*—wykreślony zostaje ze spisów zmarły, Jenerał-porucznik wojska Dońskich kozaków *Grekow*.

Rozkaz dzienny Cesarski *w Wydziale służby Cywilnej, z dnia 17 Października 1854 roku.*

(Dokończenie, patrz № 87.)

Następni Urzędnicy rozmaitych Władz gubernii Podolskiej, zostają podniesieni za wysługę lat, do rang: Sekretarza Kollegijalnego, Sekretarze Gubernijalni: Kancellaryi Naczelnika gubernii: Starszy Pomocnik Zarządzającego Kancellaryą *Janowicz* i pełniący obowiązek Młodszego Pomocnika Zarządzającego Kancellaryą *Gogocki;* Naczelnik Stołu Rządu Gubern. *Zaremba-Hadziacki*, Kurator zapasowych magazynów zboża w Olgopolskim powiecie *Sobański;* Dozorcy Sledczy w powiatach: Jampolskim *Żurkowski* i Bracławskim *Grejc;* Sekretarz Kancellaryi Bałtskiego powiatowego Marszałka *Orłowski*, Dozorca Letyczewskiego miejskiego lazaretu *Ogrodziński;* Urzędnicy Kancellaryjni, Kancellaryj: Jenerał-Gubernatora *Dunajewski* i Naczelnika gubernii *Skibniewski* i były Urzędnik Kancellaryjny Komitetu Gubernijalnego do roztrząśnienia inwentarzy w majątkach obywatelskich, dymissyonowany obecnie *Sąsiedski;* Izb: Sądu Kryminalnego Naczelnik Stołu *Galaniewicz* i Sądu Cywilnego pełn. obow. Naczelnika Stołu *Omiński* i Rejestrator *Grodziński;* Sądów powiatowych: Gajsińskiego Assesor *Zagurski* i Sekretarze: Letyczewskiego *Kuszczewski* i Bałtskiego *Gronikowski*, Miejskich Ratuszy: Chmielnickiej *Siciński* i Olgopolskiej *Lichomski*, Sekretarz tamecznej Szlacheckiej Opieki *Wachowski*, Izby Skarbowej: Kontrolerowie *Galaniewicz* i *Jordan*, Naczel. Stołu *Sosnowski*, Pomocnik Kontrolera *Olszewski;* Urzędnik Kancelaryjny *Paszyński* i Dozorca Akcyzy wódek w Letyczewskim powiecie *Bielkowski;* Naczel. Stołu Izby Dóbr Państwa *Borkowski* i Mierniczy przy Lustracyi Skarb. majątków w Gubernii *Zahorski;* Rejestrator i Kassyer prawosławnego Konsystorza *Jabłoński*, Pocztmistrze: Winnicki *Gabryałowicz* i Proskurowski *Łuszczyński*, i Pomocnik Letyczewskiego Pocztmistrza *Słoniewski;* Sekretarza Gubernijalnego: Rejestratorowie Kollegijalni, Rządu Gubernijalnego: pełniący obowiązek Naczelnika Stołu *Popławski*, Pomocnicy Naczelników Stołu *Gudziński* i *Chamiec*, pełn. obow. Pomocnika Naczelnika Stołu *Kozłowski 1;* pełn. obow. Buchaltera Urzędu Powszechnej Opieki *Lewicki;* Kuratorowie zapasowych magazynów zboża w powie Mohylewskim: *Bielicki* i *Łażyński;* Dozorcy okręgowi w powiatach: Lityńskim *Rodkiewicz* i Proskurowskim *Ziembowski*, Sekretarz Kancellaryi Winnickiego Marszałka powiatowego i Kurator tamecznego miejskiego Lazaretu *Wierzejski* Naczelnicy Sądów Ziemskich: Mohylewskiego *Kozłowski 2*, Bałtskiego *Mokrzycki*, Winnickiego *Markowski* i Olgopolskiego *Strzelbicki* i Rejestrator *Dybowski;* Policyj miejskich: Dozorcy kwartałowi, Mohylewskiej *Lipnicki*, Kamienieckiej *Smieryczyński* i Lityńskiej *Summiewicz*, Barskiej Sekretarz *Mosiewicz*, Lityńskiej Pomocnik Sekretarza *Młodziński*, Kamienieckiej Pomocnik Naczelnika Stołu *Woźnicki* i Bałtskiej były Pomocnik Naczelnika Stołu obecnie dymmisyonowany *Sałnikow;* Sekretarze Dozorców Okręgowych w powiatach: Proskurowskim *Dunin-Borkowski* i Uszyckim *Guldyński* i *Durzycki;* Urzędnicy Kancelaryjni: Kancelaryj: Jenerał-Gubernatora *Nikitienko* i

Naczelnika Gubernii *Lisowski*, Rządu Gubernijalnogo *Ostrowski*, *Pęcherzewski*, *Rachalski*, *Prusinowski* i *Piątkowski*; b. Urzędnicy Kancelaryjni, obecnie dymissyonowani: tegoż Rządu *Taranowski* i Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia Kaliński; Naczelnik Stołu Izby Sądu Kryminalnego *Lisiecki*, Jampolski Strapczy powiatowy *Sabbatowski*; Sądów: Sumienia, pełn. obow. Sekretarza *Kubicki* i powiatowych: Bracławskiego Powytczyk *Stefanicki*, Lityńskiego były Pomocnik Naczelnika Stołu, obecnie dymissyonowany *Popiel* i Letyczewskiego Pomocnik Powytczyka *Dobrohorski*; Sekretarze opiek Szlacheckich: Letyczewskiej *Ostrowski*, Bałtskiej *Szabelski*, Uszyckiej *Felkier* i Proskurowskiej *Chłopiecki*; Naczelnik Stołu Olgopolskiego Ratuszu *Lipczyński* i Urzędnicy Kancelaryjni: Izby Sądu Cywilnego *Bieńkiewicz*, *Chranowski* i Winnickiego Sądu powiatowego *Podlesiecki*; Izby Skarbowej Kontroler *Stoliński*, Pomocnicy Kontrolerów *Bieczyński*, *Sikorski* i pełn. obow. Pomocnika Buchaltera *Hercyk*, Kass powiatowych: Hajsyńskiej Dziennikarz *Monastyrski* i Pomocnicy Buchalterów: Letyczewskiego *Radziejowski* i Winnickiego *Raiński* i Urzędnik Kancellaryjny przy Dozorcy Akcyzy w pow. Jampolskim *Żuczkowski*; Buchalter Izby Dóbr Państwa *Kamieński*, Pomocnicy Buchaltera *Terentjew* i Kontrolera *Charżewski*; Urzędnik Kancelaryjny Prawosławnego Konsystorza *Daronowicz*; — Następni Urzędnicy niemający rangi zostają mianowani Rejestratorami Kollegijalnemi, Pomocnik Naczelnika Stołu Rządu Gubernijalnego *Sawczenko*, Kuratorowie zapasowych magazynów zboża w powiatach: Lityńskim *Szelechowski*, *Lechno-Wasiutyński* i Kamienieckim były Kurator abecnie dymissyonowany *Tuski*; Sądów Ziemskich: Proskurowskiego pełn. obow. Sekretarza *Dyminicz* i Jampolskiego Naczelnik Stołu *Gorecki*; Sekretarze: Olgopolskiej Kommisyi Kwaterniczej *Sińkiewicz* Dozorców Okręgowych w powiatach: Winnickim *Felkier*, Proskurowskim *Jankowski 1*, Bracławskim *Lewicki* i Jampolskim *Zahalski*; pełn. obow. Sekretarza Lityńskiej policyi miejskiej *Biały*; Kancelliści Kancellaryj: Jeneral-Gubernatora *Czeczuryn* i Naczelnika gubernii *Kuczyński*, *Tarczewski* i *Podkowiński*, Rządu Gubernijalnego *Latarowski*, *Grosicki*, *Hałuszczyński*, *Piasecki*, *Więckowski*, *Jankowski 2* i *Kukliński*, Szlacheckiego Deputatskiego Zgromadzenia *von Lang*, *Brzyski* i *Strojnowski*, Kancelaryj Marszałków powiatowych: Olgopolskiego *Rutowicz* i *Skupieński*, Jampolskiego *Mańkowski* i Uszyckiego *Giebułtowski*, Sądów Ziemskich: Winnickiego *Winnicki*, Proskurowskiego *Djakow*, Bracławskiego *Dubrowlański*, Jampolskiego *Witkowski*, i *Karpiński*, Bałtskiego *Krasnopolski*, *Baranowski* i Lityńskiego *Neronowicz*, i były Kancellista Kancelaryi Naczelnika gubernii, obecnie dymissyonowany *Swidziński*; Pisarz Aktow wieczystych Izby Sądu Cywilnego *Felkier*, Pomocnik Powytczyka Jampolskiego Sądu powiat. *Rutkowski 1*; Magistratów: Mohylewskiego Naczel. Stołu *Konstantynow*, i Lityńskiego Pomocnicy Naczel. Stołu *Maximowicz* i *Kamiński*; Nowouszyckiego Ratuszu Pomocnik Naczel. Stołu *Chruściński*, były Sekretarz Jampolskiego Strapczego powiatowego, obecnie dymissyon. *Brzezicki*; Kancelliści: Izby Sądu Kryminalnego *Wiesiołowski* i *Dulewski*, Sądu Sumienia *Kowalski* i Sądów powiatowych Letyczewskiego *Podwysocki*, Hajsyńskiego *Nowacki* i Jampolskiego *Rutkowski 2*; Pomocnicy Buchalterów Kass powiatowych: Bałtskiej *Piątkowski* i Winnickiej *Kowalski*; Kancelliści: Izby Skarbowej *Smulski*, *Dzikowicki*, *Bakowiecki Witkowski*, *Hłasko*, *Żabaklicki Szymański* i *Zwinogrodzki*, przy Dozorcach Akcyzy w powiatach: Jampolskim *Pietraszewski*, Hajsyńskim *Stepnowski*, Olgopolskim *Kotlewicz* i Mohylewskim *Dziubiński*; byli Kancelliści Izby, obecnie dymissyonowani *Dąbrowski* i *Wilkieński*; Pomocnicy Naczelnika Stołu Izby Dóbr Państwa *Romanienko* i *Nowicki*, i Kancellista Winnickiego Zarządu Okręgowego *Łoziński*; Kancelliści Prawosławnego Konsystorza: *Zawadowski*, *Rodkiewicz*, *Lewicki* i Uszyckiego Zarządu Duchownego *Kryżanowski*.

—

Ukaz do Kapituły Rossyjskich Cesarsko-Królewskich *Orderów*.

Głównodowodzący wojennemi lądowemi i morskiemi siłami w Krymie, świadczy, iż podczas bitwy pod Sewastopolem w dniu 24 Października bieżącego roku, Ich Cesarskie Wysokości Wielcy Xiążęta Mikołaj Mikołajowicz i Michał Mikołajowicz dali z siebie przykład prawdziwej cnoty wojennej.

W nagrodę męztwa, okazanego przez Nich w tym boju, i nieustraszoności, jaką odznaczyli się Oni przy zwiedzaniu następnie Sewastopolskich bastijonów i bateryj, pod morderczym nieprzyjacielskim ogniem, Jenerał-Adjutant Xiążę Mienszikow wstawia się o nagrodzenie Ich Wysokości Orderem Świętego Wielkiego Męczennika i Zwycięzcy Jerzego czwartego stopnia.

Zezwalając na udzielenie takowej nagrody, Rozkazujemy Kapitule wydać Ich Cesarskim Wysokościom stosowne Dyplomata i ozdoby orderowe.

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

Gatczyno, 7 Listopada 1854 roku.

— Przez Dyplomata Cesarskie z dnia 26 Października, Najłaskawiej mianowani kawalerami orderów: Św. Anny 1 klassy z koroną, Jenerałowie-porucznicy: Naczelnik 4 lekkiej dywizyi jazdy hrabia *Nirod 1*, w dowodzie Monarszego zadowolenia za przezorne rozporządzenia, męztwo i wzorowe dowodzenie pułkami powierzonej mu dywizyi, w wojennych działaniach z Turkami, podczas oblężenia w bieżącym roku twierdzy Sylistryi, i szczególniej w sprawach 17, 22 i 28 Maja; Zasiadający w Moskiewskich Departamentach Rządzącego Senatu *Samarin*, w nagrodę odznaczającego się męztwa i szczególniej trafnych rozporządzeń, których dał dowody przez cały ciąg oblężenia w roku bieżącym twierdzy Sylistryi, tudzież w rekonesansie dokonanym 28 Maja i w transzejach 11 Czerwca, i Dowodzca 2 brygady 14 dywizyi pie-

szej Jenerał-major *Łanskoj 1*, w nagrodę szczególnie trafnych rozporządzeń i odznaczającego się dowodzenia wojskami poufanej mu brygady, które działały z osobliwém męztwem w bitwach z Turkami podczas oblężenia Sylistryi w dniach 13, 14 i 28 Maja bieżącego roku; — Św. Anny 1 klassy, Jenerał-majorowie: Dowodzca 1 brygady 4 lekkiej dywizyi jazdy baron *Büller*, w nagrodę wzorowej trafności rozporządzeń, działalności i odznaczającego się męztwa, z jakiemi, zawiadując awanpostami od 10 Maja, po dzień zdjęcia oblężenia Sylistryi, odpierał napady nieprzyjaciela; i Dowodzca 1 brygady 15 dywizyi pieszej *Artamonow*, w nagrodę trafności rozporządzeń, działalności i zimnej krwi, okazanych podczas dokonywania transzejowych robot w dniach 6, 12 i 13 Maja bież. roku, przy oblężeniu Sylistryi.

— Przy Najłaskawszym Reskrypcie z dnia 7 Listopada, Wielki Koniuszy Dworu Cesarskiego, Rzeczywisty Radzca Tajny baron *Fridericks*, z powodu uzupełnionych pięciudziesiąt lat służby, miał szczęście otrzymać od N. Pana brylantową tabakierę z wizerunkiem J. C. Mości.

— Przez Ukaz Cesarski do Kapituły Orderów, z dnia 8 Października, Prezes Izby Skarbowej Mińskiej, Radzca Stanu *Łomaczewski*, w liczbie innych Najłaskawiej mianowany został kawalerem orderu Św. Anny 2 klassy z koroną.

Ukaz Cesarski *do Rządzącego Senatu z dnia 22 Października 1854 roku.*

«Uznając za pożyteczne, dla skuteczniejszego wykształcenia młodzi w językach Wschodnich, iżby, zamiast nauczania tych języków po różnych zakładach Ministerstwa Oświecenia, takowe nauczanie skoncentrowane było w S.-Petersburgu, gdzie znajduje się więcej środków ku rozwiciu tej rozległej gałęzi nauk i więcej naukowych pomocy niż w innych miejscowościach Cesarstwa, Rozkazujemy:

1.) Dotychczasowy Oddział języków Wschodnich przy S.-Petersburskim Uniwersytecie zamienić na Fakultet, według załączającego się przy niniejszym etatu, z następującemi katedrami języków: 1) Arabskiego. 2) Perskiego. 3) Turecko-Tatarskiego. 4) Mongolskiego i Kałmyckiego. 5) Chińskiego. 6) Hebrajskiego. 7) Ormiańskiego. 8) Gruzyjskiego i 9) Mandżurskiego, upoważniając Ministra Narodowego Oświecenia iżby, zgodnie z ogólną Ustawą Uniwersytetów i stosownie do potrzeby i okoliczności, mianował na te katedry Professorów zwyczajnych i nadzwyczajnych. Wymienieni w Etacie trzej Adjunkci przeznaczeni są do dawania języków Arabskiego, Turecko-Tatarskiego i Kałmyckiego w pomoc Professorom, a trzej Lektorowie, dla praktycznych z uczniami zatrudnień.

2.) Do pobierania nauk w Fakultecie, prócz stypendystów, Etatem wyznaczonych, przypuszczać studentów o własnym koszcie, na ogólnych zasadach, tudzież stypendystów rozmaitych Władz, według uznania tych ostatnich.

3.) W celu dania stypendystom środków jak najzupełniejszego wykształcenia się w językach Wschodnich i szczególniej w praktyczném ich używaniu, dodać w nowoutworzonym Fakultecie do czteroletniego okresu Uniwersyteckiego kursu, jeszcze rok jeden, z zastrzeżeniem wszakże, iż takowe przedłużenie zakresu, w ciągu którego stypendyści nieprzestaną pobierać dotychczasowego stypendium, niema im przeszkadzać do zdawania ostatecznego examinu i otrzymywania stopnia Rzeczywistego Studenta, lub Kandydata, jeżeli takowego dostąpią, po ukończeniu czteroletniego kursu.

4.) Nauczania Wschodnich języków w Uniwersytecie Kazańskim, Lyceum Richelieu, i w Gymnazyum przy niém zostającém, oraz w Pierwszém Kazańskiém Gymnazyum zaprzestać, pozostawiwszy w tém ostatniém, z uwagi na miejscowe okoliczności, nauczanie języka Tatarskiego i do kształcenia się w nim czterech uczniów z liczby wyznaczonych Ustawą 2 Stycznia 1836 roku; summy zaś wypłacane takowym zakładom na nauczanie Wschodnich języków, obrócić na etatowe utrzymanie Fakultetu, któremu też dostać się mają pomocy naukowe co do języków Wschodnich, należące do Uniwersytetu i Gymnazyum Kazańskiego i Ryszeljewskiego Lyceum, z zostającém przy niém Gymnazyum, z wyłączeniem na rzecz Gymnazyum Kazańskiego tego tylko, co wprost ma związek z nauczaniem języka Tatarskiego.

5.) Wszelkie dalsze rozporządzenia ku przyprowadzeniu do skutku zmiany, w niniejszym Ukazie wyłożonej, poruczyć Ministrowi Narodowego Oświecenia.

Rządzący Senat nie omieszka uczynić stosowne ku temu rozporządzenie.»

Etat Fakultetu Wschodnich języków w Cesarskim S.-Petersburskim Uniwersytecie, jest następujący:

Pobierają rocznie: Dziekan Fakultetu, jeden z Professorów, na stół 300 rub. — Pięciu Professorowie Zwyczajni, gaży po 1,429 rub. 60 kop. i na mieszkanie po 142 rub. 95 kop. — Czterej Professorowie Nadzwyczajni: gaży po 1,000 rub. na mieszkanie po 114 rub. 30 kop. — Trzej Adjunkci gaży po 714 rub. na mieszkanie po 85 rub. 80 kop. — Trzej Lektorowie gaży po 514 rub. 60 kop. na mieszkanie po 85 rub. 80 kop. — Nauczyciel kalligrafii wschodniej gaży 400 rub. — Na pomocy naukowe 350 rub. 20 kop. — Stypendystów jest 29, z których na każdego przeznacza się po 300 rubli sr. — W ogóle na Fakultet 26,276 rubli 3 kop. rocznie.

— P. Minister Spraw Wewnętrznych oznajmił Rządzącemu Senatowi, że N. Cesarz Jmć, na Zdanie Komitetu PP. Ministrów, w dniu 15 Września raczył rozkazać: prywatne murowane budowy, w mieście Słucku, pokryte blachą żelazną, cynkową lub dachówką, pozwolić przyjmować na kaucye w zobowiązaniach ze Skarbem, na miejscowe potrzeby gubernii Mińskiej.

— W dniu 25 Maja bież. roku została Najwyżej ratyfikowana przez N. Cesarza Jmci nowa Konwencya Pocztowa między Rossyą i Austryą. Ratyfikacya takowa wymieniona była w Wiedniu 20 Czerwca (2 Lipca) bież. 1854 r.

— Dymissyonowany Radzca Kollegijalny Alexander *Jewreinow* ofiarował swój dziedziczny majątek, w powiecie Mceńskim,

gub. Orłowskiej położony, ludności włościańskiej 195 dusz mężkich liczący, z ziemią i wszelkiemi przynależytościami, we wsiach: *Krupiec* albo *Lisica* i *Rokowoj-Kołodież*, na własność Moskiewskiego Głównego Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych, zachowując sobie dożywocie, lecz zobowiązując się nie zaciągać nowych długów, owszem spłacać Lombardowi Moskiewskiemu należne procenta i amortyzacyą od długu już na majątku leżącego. Po śmierci zaś jego dochody z majątku stale obracane być mają na zbogacenie Biblioteki przy tém Archiwum znajdującej się, zakupowaniem starożytnych słowiańskich rękopisów i xiąg, treści dyplomatycznej i historycznej.

N. Cesarz Jmć, po poprzedniém przekonaniu się, że *Jewreinow* miał prawo przyniesienia pomienionego daru, raczył przyjąć takowy na rzecz Moskiewskiego Archiwum i rozkazać, iżby po zejściu darodawcy majątek był wzięty w zawiadywanie Ministerstwa Dóbr Państwa; które powinno będzie przesyłać pobierane dochody Ministerstwu Spraw Zagranicznych dla użycia na cel przez darodawcę wskazany. W dowodzie zaś Monarszego zadowolenia za takową ofiarę, N. Pan raczył Najłaskawiej mianować Radzcę Kollegijalnego *Jewreinowa* kawalerem orderu Św. Włodzimierza 4 klassy.

— W dniu 21 Października 1854 wydane zostały od Ministerstwa Skarbu następne wyłączne przywileje:

1.) *Na lat dziesięć*, Sztabs-kapitanowi korpusu Inżenjerów Wydziału Budownictwa Morskiego *Tiepłow*'owi, na wynaleziony przez niego przyrząd z parzystemi łopatkami, dla wprawiania w ruch płynnych i lotnych ciał, również dla przybrania ruchu od tychże.

2.) *Na lat dziesięć*, Szlachcicowi Augustowi *Borkowskiemu*, na wynaleziony przez niego sposób wysuszania wilgotnych mieszkań. Sposób ten zależy na futrowaniu ścian wewnątrz mieszkań materacami z wrzosu, napojonemi szczególną massą, po których dopiero daje się tynk zwyczajny.

3.) *Na lat pięć*, Darmstadtskiemu poddanemu *Weitzel* i Rossyjskiemu poddanemu *Boze*, na wynalezione przez Weitzel'a ręczne kieszonkowe szalki, przeznaczone do tego, iżby i kupujący i sprzedający towar mogli jednoczasowie widzieć prawdziwą jego wagę.

NOWINY Z KRYMU.

Jenerał-Adjutant Xiążę *Mienszikow* donosi z dnia 6 (18) Listopada, wieczorem, że burza 2 Listopada, o której była wzmianka w poprzedzającém doniesieniu, zrządziła flocie nieprzyjacielskiej daleko większe szkody, niż się zrazu zdawało. Z wojennych okrętów szczególniej ucierpiały francuzkie i to, najbardziej w swém obmasztowaniu. Między innemi jeden trzech-pokładowy okręt widziany był bez rudla, kierowany za pomocą wiosła, jak rzeczne baty, ale tak niezręcznie, że statek parowy, który go holował, nie mógł, w ciągu całego dnia, odprowadzić go od floty. Pod Eupatoryą i w innych miejscach morze wyrzuciło na brzeg nie ośm, ale do dwudziestu pięciu statków, a w ich liczbie dwie wojenne fregaty. Z wyniosłości, panujących nad Bałakławą, zauważano dwie fregaty, stojące w przedporcie, z połamanemi masztami, a jeden wielki statek parowy holował cztery barkazy z ładunkiem i ludźmi, zapewna zdjętemi z okrętu, który rozbił się gdzieś w okolicach Bałakławy; z liczby tych barkazów jeden był zalany falami.

Działania nieprzyjaciela przeciw Sewastopolowi co-dnia bardziej słabły, a od 4 Listopada oblężne jego roboty zatrzymały się; straty nasze w niektórych ostatnich dniach nie przechodziły czterech zabitych i czternastu rannych. Jak widać, nieprzyjaciel zwraca całe usiłowanie ku wzmocnieniu obu skrzydeł swojej pozycyi.

Ogień naszej artyllery i sztucerowych opóźnia, ile być może, roboty oblegających. 1 Listopada, Dowodzca Odeskiego pułku strzelców, Pułkownik *Scudéry*, zauważywszy, że anglicy, w liczbie około dwóchset ludzi, z narzędziami szańcowemi, spuścili się z góry Sapun, naprzeciw prawego skrzydła naszego Czorguńskiego oddziału, wysłał naprzeciw nim sztuceników, którzy, trafnemi wystrzałami z poza krzaków, zmusili nieprzyjaciela do oddalenia się, zostawiwszy na miejscu pięciu trupa i uniosłszy z sobą kilku rannych. 3 Listopada nieprzyjaciel pokilkakroć kusił się przedsiębrać roboty w górze Dokowej Bałki, ale za każdym razem bywał rozpędzany naszemi działowemi wystrzałami. Nazajutrz też, celni strzelcy nasi zbili anglików z końca wyniosłego cyplu, utworzonego przez dwie bałki (parowy), wpadające do południowej buchty i zajęli tę miejscowość, panującą nad przesypem. (*Ruski Inwalid.*)

W *Journal de St. Pétersbourg* z dnia 11 (23) Listopada umieszczony jest artykuł następujący:

«W dniu 6 bieżącego miesiąca odjechały drogą żelazną Moskiewską Siostry Miłosierdzia od Podwyższenia Krzyża świętego (Soeurs de Charité, de l'Exaltation de la Sainte Croix), zgromadzenia, ustanowionego za zezwoleniem N. Cesarza Jmci, pod orędownictwem J. C. Wysokości Wielkiej Xiężny Heleny Pawłówny. Te zacne kobiety jadą do Krymu dla opatrywania chorych i rannych w lazaretach wojskowych.

Na pierwszy raz pojechała 31 siostra. Są one umieszczone pod bezpośrednim nadzorem Przełożonej i towarzyszone przez Kapelana: przybycie ich na miejsce nastąpi wraz z przybyciem lekarzy, zaproszonych do pomocy sławnemu operatorowi *Pirogow*, który już odjechał do Taurydy.

Pomienione miłosierne kobiety udały się w podróż na koszcie J. C. Wysokości, zaopatrzone od Wielkiej Xiężny we wszystko, co może być potrzebném do ich utrzymania, tak przez ciąg podróży, jak i pobytu w Krymie, lub gdzie wypadnie potrzeba.

Cel zgromadzenia Siostr Miłosierdzia od Podwyższenia Krzyża św. dostatecznie jest wskazany przez samo nazwanie, mianowicie opatrywanie chorych i ranionych.

Siostry wybrane są z pomiędzy kobiet znanych z dobrego

prowadzenia się, powinny być rossyanki i pochodzić ze stanu wolnego; przed innemi przyjmują się te, które już miały zręczność dozorowania chorych.

Zobowiązują się nieść pomoc i opatrzenie rannym i cierpiącym, poświęcać im swe usługi i starania w imię Chrystusa, z zupełném zaprzaniem się osobistém.

Siostry przyjmują się niemniej jak na rok jeden. Pobudką ich powinna być cnota chrześcijańska, to jest miłość bliźniego i niezachwiane postanowienie wytrwania w ciężkich obowiązkach, nakazywanych przez Miłosierdzie, oraz walczyć mężnie i z pokorą przeciw wszelkim trudnościom, wszelkim cierpieniom, które spotkać mogą.

Osoby przyjęte do grona Siostr Miłosierdzia są naprzód posyłane do Krymu, gdzie będą zostawały przy lazaretach. Następnie będą mogły być posyłane do innych miejsc, według uznanej potrzeby, stosownie do wojennych wypadków.

Przed puszczeniem się w podróż, dla rozpoczęcia ciężkiej służby swojej, siostry, o których mowa, odbyły nabożeństwo według obrządku Kościoła prawosławnego. Po liturgii i modlitwach, odśpiewanych w obecności ich Dostojnej Orędowniczki, odebrały błogosławieństwo od przewielebnego X. *Szyszowa*, Kapelana pałacu Michałowskiego i odjechały przeprowadzane życzeniami i błogosławieństwy wszystkich przytomnych.»

Wieczorem 10 Listopada kra zatrzymała się na Newie, lubo poniżej stałego mostu Zwiastowania pozostała znaczna niezamarzła przestrzeń. Obecne zamarznięcie rzeki, ze względu na miesiąc, w którym nastąpiło, należy do zwyczajnych, albowiem w ciągu 135 lat Newa pokrywała się lodem w pierwszym tercyale Listopada trzydzieści siedm razy i średni wyraz tego fenomenu, według ścisłego wyrachowania, przypada na 13 dzień bieżącego miesiąca. Ze względu zaś na sam dzień miesiąca, tegoroczne zamarznięcie Newy należy do rzadkich, bowiem w ciągu całego okresu 135 lat, Newa stanęła 10 Listopada jeden raz tylko, mianowicie w roku 1780. Od dni kilku mróz natężył się do 12 i nawet 15 stopni Réaumura.

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 10 Listopada pozostało chorych 50— w ciągu doby zachorow. 3 — wyzdr. 10 — umarło 6 — po 11 Listopada pozostało chorych 37.

W ciągu doby zachor. 5 — wyzdr. 0 — umarło 2 — po 12 Listopada pozostało chorych 40.

W ciągu doby zachor. 6 — wyzdr. 0 — umarło 3 — po 13 Listopada pozostało chorych 43.

W ciągu doby zachor. 9 — wyzdr. 1 — umarło 3 — po 14 Listopada pozostało chorych 48.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. Jeden z korrespondentów Wiedeńskich gazety Augsburskiej pisze za rzecz pewną, pod dniem 11 Listopada, że uzbrojenia, nakazane w ostatnich czasach, z rozkazu Cesarskiego zostały wstrzymane.

— Korrespondent Wiedeński Gazety *Times*, który, przed kilku jeszcze tygodniami twierdził za fakt niewątpliwy, zawarcie przymierza zaczepnego i obronnego między Austryą i Mocarstwami zachodniemi, dziś, pod dniem 9 Listopada, stanowczo donosi, że Austrya, w żadnym razie nie będzie działała zaczepnie przeciw Rossyi. Tenże korrespondent dodaje, że na Radzie wojennej, do której należeli najcelniejsi jenerałowie austryaccy, zdanie większości oświadczyło się przeciw wszelkim krokom zaczepnym i że w skutek tego zaciąg 100,000 rekruta nie nastąpi aż na przyszłą wiosnę.

— Podług korrespondencyi Gazety Augsburskiej, postanowieniem Ministeryalnem zakazano wszystkim gazetom ogłaszać wiadomości tyczące się poruszeń i obrotów wojsk austryackich, tak w granicach Państwa, jak i zagranicą.

Triest, 12 Listopada. Nowa fregata parowa austryacka *Radecki*, dowodzona przez kapitana Schmidt, przybyła dziś rano z Londynu do naszego portu.

PRUSSY. 14 Listopada, o 5 po południu J. K. W. Xiążę Następca Pruski przybył do Moguncyi, dla odbycia tam w charakterze Gubernatora tej fortecy, oglądu wojsk tamecznego garnizonu. 15 miała miejsce wielka parada, następnie przyjęcie władz cywilnych, a o godzinie 2, obiad galowy. O godzinie 6 wieczorem dnia tegoż, J. K. W. miał odjechać do Frankfurtu.

FRANKFURT, *12 Listopada.* (Korrespondent gazety urzędowej Lipskiej): «Wczora, jak zapewniają osoby najlepiej świadome rzeczy, odebrano tu ważną wiadomość, że porozumienie się między dwoma wielkiemi Mocarstwami niemieckiemi, oraz innemi krajami Związku Germańskiego, w przedmiocie kwestyi Wschodniej, zbliża się do pożądanego punktu. Gabinet Austryacki dał Rządom krajów Związku zapewnienie, że jest zupełnie usposobionym do porozumienia się z Prussyą i całym Związkiem, co do jednakowego działania w kwestyi Wschodniej na zasadach podanych w ostatniej negocyacyi (P. von der Pfördten). Ostateczne urządzenie tego porozumienia się będzie dziełem Sejmu Niemieckiego, po wniesieniu przez Austryą i Prussyą wspólnego przełożenia na to wysokie Zgromadzenie, a co nastąpi niezwłocznie, albowiem nie chodzi już jak o rozwiązanie niektórych zagadnień czystej formalności.»

MUNICH, *14 Listopada.* (korresp. Nowej Gazety Pruskiej.) P. von der Pfördten widział się wczora z Posłem Rossyjskim P. *Siewierin*, i prezydował na Radzie Ministrów; dziś zaś odjechał do Hohenschwangau dla zdania Królowi Jmci sprawy ze swego posłannictwa do Berlina i Wiednia.

— Korrespondent Munichski Nowej Gazety Pruskiej, zaprzecza najmocniej wiadomości, danej przez angielską gazetę *Standard*, jakoby w skutek ugody zawartej z Austryą, Bawarya obowiązała się wystawić 20,000 wojska na wzmocnienie armii Austryackiej we Włoszech. *(R. I.)*

NOWINY Z BALTYKU. W Nowej Gazety Pruskiej, pod rubryką *Kiel, 15 Listopada*, czytamy: «Po burzach które panowały w przeszłym tygodniu i zrządziły okropne rozbicie na brzegach Hanowerskich okrętu emigrantskiego *Jehanna* i śmierć 80 osób, wprędce nastąpił lekki mróz i dziś w nocy, port w Kiel, na całej przestrzeni gdzie stoi na kotwicy flotta angielska, pokrył się cieńką warstą lodu. Jeden tylko okręt czeka jeszcze na zapas węgla, innych 11 już się weń opatrzyły i cała flotta nieomieszka zapewna wprędce nas opuścić, zwłaszcza jeżeli zima, tak wczesna, zacznie się ustalać. Admirał Napier, którego co dnia widują już na ulicach miasta, już na drodze Düsternbrok, zdaje się iż jeszcze nie odebrał żadnego rozkazu, co do bezpośredniego przeznaczenia swej flotty.

NOWINY Z MORZA CZARNEGO. Nowa Gazeta Pruska odebrała prywatne nowiny z Sewastopola, które zaprzeczają pogłosce rozszerzonej przez gazety zagraniczne, jakoby w Sewastopolu nastąpił jakiś wybuch prochu; wszystkie składy prochu są tam umieszczone w lochach i pieczarach. Żołnierze, którzy nie są na samych wałach, nie cierpią bynajmniej od bombardowania, gdyż zasłonięci są przez górę lub zostają w koszarach kazamatowych. Cała ludność niewieścia opuściła miasto. Wodociąg przez nieprzyjaciela zniszczony dostarczał wody tylko do doków, samo zaś miasto ma zawsze podostatkiem wody ze studzień i cystern, w których jej nigdy nie braknie. *(G. P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *15 Listopada*. Parlament znowu został odroczony od 16 Listopada do 14 Grudnia.

— Podług korrespondencyi *Gazety Wrocławskiej*, z Londynu z dnia 11 Listopada, programmat Ministrów, taki, jaki został uchwalony na ostatnich posiedzeniach Rady Tajnej, jest odrzucenie projektów kampanii zimowej i wszelkiego nacisku dyplomatycznego na Austryą. Gabinet miał się zgodzić w tym względzie, że równie zdrowa polityka, jak i położenie finansowe Francyi opierają się wszelkim środkom, któreby zagrażały neutralności krajów niemieckich. Twierdzą, że Minister Skarbu P. Gladstone, najwięcej się przyłożył do takiego postanowienia. Trwa on w zasadzie nie zaciągania pożyczek, wszakże okazał obok tego, że nawet powiększenie dochodu, przez podniesienie rozmaitych podatków, zaledwo wystarcza na pokrycie wydatków bieżących wojny i że przeto niezdołałyby pokryć wydatków rozszerzenia jej na większą stopę. Nadto zwrócił on uwagę kollegów na smutny stan okręgów rękodzielniczych i na niebezpieczeństwo jakieby wyniknęło dla handlu i przemysłu, jeżeliby te zostały wstrząśnięte jakąś nową obawą wśród obecnego przesilenia.

— W Anglii zakupują w tej chwili mnóstwo koni dla zapełnienia próżni, która się okazuje w jeździe angielskiej na Wschodzie.

— Piszą z Londynu, 14 Listopada do Nowej Gazety Pruskiej: «Niepodobna już skrywać prawdy; publiczność, szczególniej świadomsza rzeczy, ilekroć trzeba wybierać między biulletynem francuzkim i ruskim, przykłada wiarę do tego ostatniego. Mimo usiłowanie wystawienia w największém świetle straty 8,000 ludzi, poniesionej przez rossyan, w bitwie 5 Listopada, Konsolidy nie przestają odpowiadać na to właściwym sobie językiem; dziś (14), spadły już na 92⅝, z 93¼, kursu wczorajszego. Jeżeli nie odbierzemy w tych dniach wiadomości o wejściu sprzymierzonych do Sewastopola, ostatni brzask nadziei zamierzchnie i wtedy zwolennicy wojny, zmuszeni będą ustąpić. *Times*, w oglądzie swoim ostatnich nowin zawiera frazes następujący: «Jeszcze jedno «takie zwycięztwo, a oblężenie będzie musiało być zdjęte.»

Londyn, 17 Listopada, po południu. (Depesza telegraficzna odebrana w Berlinie.) Gabinet odebrał wiadomość, że w bitwie 5 Listopada pod Sewastopolem zginęli jenerał-porucznik sir G. Cathcart i jenerałowie brygady Strangways i Goldie.

Tegoż dnia, wieczor, tąż drogą. Depesza lorda Raglan z dnia 3 Listopada, z pod Sewastopola, donosi, że pozycya sprzymierzonych i Balaklawa są zagrożone od nieprzyjaciela, który odebrał znaczne posiłki. Zewsząd anglo-francuzi wznoszą reduty i szańce, żeby się zakryć. Lord Raglan wyraża ubolewanie, iż nie ma dość wojska. Transzeje i bateryе francuzów posuwają się na przód. Ogień rossyan trwa i nie zmniejsza się. Pogoda jest piękna, ale chłodna.

FRANCYA.

PARYŻ, *16 Listopada*. Monitor dzisiejszy ogłasza depeszę lorda Raglan, z dnia 6 Listopada, udzieloną Rządowi Francuzkiemu przez Rząd Angielski. (Patrz Tygodnik, № poprzedz.)

— Depesza telegr. z Marsylii daje wiadomości ze Stambułu z dnia 5 Listopada, a z dnia 3 tegoż m. z Krymu. Pokazuje się z niej, że sprzymierzeńcy, wszystko byli przygotowali do szturmu na dzień 5 Listopada, ten sam mianowicie, kiedy rossyanie zaattakowali ich na całej linii.

— Rozchodzi się i nabiera wiarogodności pogłoska, że zawarty został nowy układ, w skutek którego Rząd Francuzki wyprawi nowy korpus wojska, na Wschód, a Rząd Angielski, nie mogąc dać odpowiedniej liczby ludzi, dostarczy tylko funduszów na takową wyprawę. Mówią, że celem podróży Lorda Palmerston do Francyi jest ostateczne zawarcie tej ugody. Jeden z korrespondentów Gazety Belgijskiej, określając summę funduszów do 100 miljonów franków, wyraża obok tego wątpliwość, azali Francya przystąpi do takiego układu.

— Piszą w *Courrier de Lyon*, «Projekt obozu pod Sathonay, który miał nie być założony, będzie owszem przyprowadzony do skutku. 500,000 franków są przeznaczone Wydziałowi Inżenieryi na pobudowanie szałaszów, mających się pokryć cynkiem. Plan tych koszar tymczasowych zatwierdzony już jest przez Cesarza. Oboz będzie liczył 25,000 ludzi.

Paryż, 17 Listopada. Dekret Cesarski z dnia 1 Listopada, uznając pilną potrzebę dokonać rozmaite zaopatrzenia, spowodowane uzbrojeniami nadzwyczajnemi, tudzież roboty

tyczące się budów specyalnych, wymagające wydatków dotychczas przeznaczonych na wydział Marynarki, otwiera temu Wydziałowi kredyt nadzwyczajny z budżetu 1854, w ilości 23,105,000 franków.

— Potwierdza się wiadomość o założeniu obozu pod Metz. Dowództwo tego obozu ma być powierzone jenerałowi Gueswiller, senatorowi, krewnemu Cesarzowej. *(J. de S.-P.)*

HISZPANIJA.

Piszą z Paryża, 15 Listopada do Gazety *Indépendance Belge*: «Poraz pierwszy od dawnego czasu, nowiny z Hiszpanii są bardzo zaspokajające w takiém znaczeniu, że dziś jest już rzeczą pewną, że projekt ustanowienia Regencyi w osobie Espartero, udać się nie może. Monarchija w ostatnich dniach odzyskała całą przewagę, jaką była przedtém straciła; co większa, odzyskana jest zupełna popularność Królowej Izabelli. Niemasz już obawy o zachwianie Tronu; jakoż, Marya Krystyna, opuści niezwłocznie granicę nad-Pirenejską i uda się na stały pobyt do Malmaison. *(G. P.)*

GRECYA.

Piszą z Aten, 3 Listopada, do gazety *Presse* (Wiedeńskiej): «Prezes Gabinetu P. Mavrocordato miał żywą sprzeczkę z P. Palamides, Ministrem Spraw Wewnętrznych, z powodu mianowania kilku Prefektów, których wybor niepodobał się Pierwszemu Ministrowi. P. Palamides podał dymisyą; ta nie jest jeszcze przez Króla przyjęta. W razie wyjścia z Gabinetu, P. Palamides będzie zastąpiony przez P. Krestenites. Zkądinąd, wtargnienie cholery zobojętnia w części interes, jaki wzbudzałyby pogłoski o przesileniu Ministeryalném. *(P. P.)*

WŁOCHY.

W liście z Paryża, 15 Listopada do gazety *Indépendance Belge*, piszą: «Dowiaduję się w tej chwili, że garnizon austryacki, który zajmował Florencyą, nagle, prawie cały wyszedł, kierując się śpiesznie przez Bolonija ku Wenecyi. Ten wypadek czyni w Toskanii wielkie wrażenie i daje powód do tysiącznych domysłów. Twierdzą, że część garnizonów austryackich opuści Włochy, prócz Werony, Medyolanu i Mantui i będzie zastąpiona wojskami Bawarskiemi. *(P. P.)*

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

PARYŻ, *19 Listopada*. Monitor dzisiejszy zawiera Dekret Cesarski, z dnia 15 b. m. nakazujący iżby niezwłocznie we wszystkich stu pułkach piechoty linijowej, szóste kompanije trzech bataljonów były na nowo uorganizowane. Wiadomo że te to szóste kompanije były zwinięte z powodu utworzenia nowych 10 bataljonów strzelców pieszych, z zastrzeżeniem wszakże że mogą być przywrócone w razie potrzeby. Powiększenie to wyniesie około 12,000 ludzi.

— W Nowej Gazecie Pruskiej piszą, że Rząd Francuzki odmówił wsparcia pieniężnego, ofiarowanego przez Angliją w ilości 60 miljonów franków, ale natomiast prosił u Gabinetu Angielskiego, iżby mu postąpił 400 miljonów tytułem pożyczki, na korzystnych warunkach. Tym sposobem pożyczka wewnętrzna stałaby się niepotrzebną. Interess ten wszakże nie jest jeszcze ostatecznie ukończony.

— W mianowaniu hrabi de Morny na prezydencyą Izby Prawodawczej, jedni widzą tryumf Pana Fould, inni wprost uznają w tém potrzebę, w jakiej się znajduje Cesarz, mienia osoby całkiem sobie oddanej na czele Ciała, które, w obecnych okolicznościach, może być powołane do naradzania się nad przedmiotami wielkiej wagi. Mianowanie to nie jest też bez znaczenia i z tego względu, że P. de Morny jest osobistym nieprzyjacielem Xięcia Hieronima, który też ściągnął na się niechęć Cesarza.

— Podług innej korrespondencyi Nowej Gazety Pruskiej Rząd francuzki obowiązuje się dostarczyć 20,000 wojska nad zamierzoną liczbę, z warunkiem tylko, iż Rząd Angielski wezmie na siebie przewiezienie tego kontygensu na miejsce gdzie wypadnie potrzeba.

— Wyprawianie wojsk z Marsylii i Tulonu na Wschód nie ustaje. 2,500 ludzi z dywizyi Dulac i Salles są już na morzu. Każdy statek pocztowy, odchodzący z Francyi, zabiera z sobą 500 ludzi.

— Jenerał Inżenjerów Niel odjechał na Wschód.

LONDYN, *17 Listopada*. Times dzisiejszy umieścił list swego korrespondenta z Konstantynopola, donoszący o przybyciu tam okrętu *Vectis*, a na nim kobiet, które się poświęciły dozorowaniu chorych i rannych armii angielskiej, i którym przewodniczy miss Nigthingale.

— Sławny ze swych wymiarów okręt transportowy *Himalaya* tak jest skołatany burzami, że musiał być dla naprawy odprowadzony do Malty.

HISZPANIJA. Odebrano wiadomości z Madrytu 13 Listopada. Kortezy dotąd zajmują się sprawdzaniem prawności wyboru każdego z pojedyńczych członków. Po ukończeniu tej formalności, zgromadzenie, według zwyczaju, wezwane będzie do wykonania przysięgi. Będzie to chwila, której publiczność z niespokojnością oczekuje, partya bowiem demokratyczna dała się słyszeć, iż będzie się opierała wykonaniu zwyczajnej roty przysięgi, na wierność Królowej Izabelli, a to dla tego, że gdy tą razą na Kortezy może być wytoczona kwestya dynastyjna, łatwo zdarzyć się może iż postanowienie Ciała tego znajdzie się w sprzeczności z pomienioną przysięgą. W każdym razie wniosek partyi demokratów sprawi niemałe wrażenie i nawet wstrząśnienie.

— Depesza telegraficzna z dnia 14 Listopada daje przeczuwać możność usunięcia się jenerała Espartero, nie wymieniając powodów. Korrespondent gazety Belgijskiej mówi, że to może nastąpić w razie, jeżeli San Miguel utrzyma się na Prezydencyi Kortezów.

— Słychać było w Madrycie, że Hrabia de Montemolin opuścił Neapol 10 Listopada, w zamiarze dostania się do Hiszpanii.

PRUSSY. Gazeta *Korrespondencya* prostuje mniemanie innych gazet, jakoby posada Kanclerza Królestwa Pruskiego,

wakująca po zgonie P. von Wegern, nie ma być zamieszczona. Przeciwnie, w Rozkazie Królewskim z dnia 12 Listopada powiedziano, że w Pierwszej Izbie mają zasiadać, jako Członkowie dożywotni, czterej wielcy dygnitarze, których godności datują jeszcze od zostania Pruss Mocarstwem świeckiém, jako to: *Londhofmeister*, *Oberburggraf*, *Kanclerz* i *Wielki Marszałek* Państwa.

AUSTRYA. Dziś, 17 Listopada, NN. Cesarz i Cesarzowa JJ. wrócili do Wiednia z Schönbrunn na zimową rezydencyą.

— Gazeta urzędowa donosi, że Marszałek hrabia Radecki był gwałtownie zapadł na słabość żołądkową, która kazała się lękać o jego życie, lecz że depesza telegr. odebrana w Wiedniu 16 b. m. wieczorem, przyniosła radośną nowinę, że wszelkie niebezpieczeństwo minęło i choroba wzięła pożądany obrot.

NOWINY Z BALTYKU. Dyrekcya jeneralna poczt Królestwa Szwedzkiego podała do wiadomości powszechnej, że od 13 Listopada komunikacye pocztowe między Szwecyą i Finlandyą, przez wyspy Aland, zostały przywrócone.

Kiel, 15 Listopada. Dowiadujemy się że flotta angielska pozostanie tu do 4 Grudnia.

Gdańsk, 16 Listopada. Korwetta parowa angielska *the Vultur* przybyła dziś rano do naszego portu z Elseneur i odpłynęła do Farösund, (punkt północny wyspy Gothland).

Rewel, 7 Listopada. (Korrespondent gazety Börsenhalle). Od dni dziesięciu wszystkie latarnie morskie rossyjskie są na nowo oświecone. Eskadra rossyjska, od 14 statków parowych, posunęła się aż do wyspy Dago, przy wejściu do Ryzskiej zatoki i nie spotkała ani jednego statku angielskiego.

GRECYA. Piszą z Aten 3 Listopada, że cholera czyni znaczne spustoszenia w tem mieście. W ciągu pierwszych pięciu dni było już 70 umarłych ludzi rozmaitych stanów prócz wojskowego. Wojska francuzkie w Parathissia nie były jeszcze dotknięte epidemiją.

Taż korrespondencya potwierdza wiadomość, że Porta zrzekła się dopominku wynagrodzenia od Grecyi i że gotowa jest zawrzeć nowy traktat handlu i żeglugi. W tym celu ma być posłany do Stambułu P. Konduriotis, zięć Ministra Wojny P. Kolergis.

TURCYA. *Korrespondencya Ausrtyacka* (gazeta) donosi, że Xiążę Gika przybył do Jass 9 Listopada o godzinie 2 po południu. Hrabia Coronini, na czele oddziału wojsk austryackich, spotkał Hospodara na placu, u bram pałacu; Metropolita z duchowieństwem i Ministrowie u wejścia na krużganek; w samym zaś pałacu oczekiwali na Xięcia Derwisz-pasza i baron Bach, (dwaj Kommisarze) Konsul jeneralny baron Testa, Biskup katolicki, z gronem dygnitarzy i Bojarów Mołdawskich.

— Podług wiadomości z Xięztw nad-Dunajskich, odebranych w Hermannstadt, uważano wielki ruch rozmaitych korpusów tureckich ponad granicą Bessabską. Zadik-pasza przybył ponad Seret. Babadah zajęty jest przez Turków.

— Depesza telegraficzna z Triestu, odebrana przez gazetę Augsburską, daje następne nowiny z Konstantynopolu, z dnia 6 Listopada:

«Minister Wojny wyznaczył rozmaite miejscowości na zimowe leże. 1 pułk dragonów francuzkich przybył do Andrinopolu; trzy inne są tam spodziewane.—4,000 tunetańczyków odpłynęły do Krymu. — Rossyanie są zawsze jeszcze w Gumri. — Cholera wybuchnęła w Trebizondzie.»

— Piszą z Warny 7 Listopada, że dwa okręty transportowe, które odpłynęły do Balaklawy z żywnością, rozbiły się pod wyspą Węźów. Nie odebrano z Krymu świeżych wiadomości z powodu panujących burz.

— Podług doniesień z Krymu, 4 Listopada odebranych w Trieście, Dowodzca wojsk tureckich w Krymie Sulejman-pasza, został przez Sułtana zdegradowany.

— *Freudenblatt* daje nowiny z Bucharestu z dnia 8 Listopada, twierdzące z największą pewnością, że Omer-pasza odebrał ze Stambułu rozkaz posłania wszystkich swoich rozrządzalnych wojsk, na obu brzegach Dunaju znajdujących się, do Mołdawii i ponad Seret. W skutek tego wojska tureckie ciągną już, od dni trzech bez przerwy, bataljonami i szwadronami, do Mołdawii; najwięcej ich idzie na Buzeo i Fokszany. Sam Omer-pasza gotował się zjechać do Jass z całym swoim sztabem. Tymczasem spodziewany był do Bucharestu korpus turecki od 30,000 ludzi pod wodzą Izmaila-paszy, który stał na prawym brzegu Dunaju; i on też ma się udać do Mołdawii. (Poźniejsze nowiny z Bucharestu potwierdzają wiadomość o tych poruszeniach.)

NOWINY Z MORZA CZARNEGO. List z Warszawy do Gazety *Soldatenfreund*, czyni następne uwagi nad bitwą 24 Października (5 Listopada). «Od samego początku oblężenia bitwa ta była najważniejszą. Widzimy z niej, że rossyanie nie tylko po Almie nie upadli na duchu, ale owszem mężnie przeszli w zaczepne położenie. Jeżeli bitwa 5 Listopada nie miała stanowczego wypadku, jeżeli prawe skrzydło nieprzyjaciela zdołało utrzymać się na swej pozycyi, za to szczegóły bitwy pokazują, że część tylko garnizonu Sewastopolskiego i wojsk rossyjskich była w rozprawie, kiedy anglo-francuzi musieli rozwinąć wszystkie swoje siły. Ci ostatni musieli się też przekonać, że w takim stanie rzeczy, szturm żadną miarą nie może mieć powodzenia. Wielcy Xiążęta Mikołaj i Michał Mikołajowicze, młodzi synowie Cesarza, mieli chlubny udział w krwawej sprawie 5 Listopada i po bratersku dzielili sławę dnia tego ze swemi towarzyszami broni.»

— Raporta odebrane z samego obozu oblegających, (pisze Monitor Pruski), zawierają wyznanie, że Sewastopol jest w stanie wytrzymać nie jeden, ale sześć lub ośm szturmów.

(J. de S.-P.)

Позволяется печатать. 15 Ноября 1854 года. *Цензоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.